

Publiek ergert zich aan rigoureuze kap

► Natuurmonumenten stopt kap en raadpleegt achterban

HOOGVEEEN - Nijstad, recreatiegebied bij Hoogeveen. Prachtige huizen aan het voormalige zandzuidgat, sommige met een haven-tje. Het paviljoen, aan de buitenkant geen architectonische schoonheid, staat er. Maar wat jammer dat de mooie vogelrijke singel aan de westkant van de plas moest worden gekapt ten behoeve van de bouw van recreatiewoningen.

Hero Moorlag

De Tiny Forest, geplant door IVN-ers aan de oostkant, compenseert deze rigoureuze kap niet. Hopelijk laat de projectontwikkelaar heel veel bomen bijplanten. Herplanten is immers plicht. Protesten tegen de massale kap door natuurorganisaties en groenbeheer van gemeenten zijn van alle tijden. De vooroorlogse poster van Staatsbosbeheer lijkt, vooral in onze tijd, tegenstrijdig. Houtvesters van het SBB werden toch als houtboeren gezien? Houtproductie stond bovenaan de wensenlijst.

Dat is nu anders. Ook het SBB probeert bossen, in de dertiger jaren op woeste grond aangeplant met fijnsparren en Douglassparren, om te vormen tot natuurlijke Drentse eiken-berken bossen. Fijnspar en Douglas zijn exoten. Tegen de kap van deze bomen protesteerde in de negentiger jaren een actiegroep door op de bomen een stencil te prikken met de tekst: Ik ben een exoot, ik moet dood! Natuur- en Milieufederatie Drenthe kwam een jaar later met de actie Kappen met Kappen. Boswachter Hans Kruk vertelde in Groen&Doen dat het SBB naast beuken toch ook weer Douglas plant om over vijftig jaar voldoende hout te

Deel gekapte bomen recreatiegebied Nijstad.

hebben. De geest is echter anders. Er ontstaan natuurlijke bossen met een afwisseling van loof- en naaldbomen. Omdat de aanplant van nieuw bos in Nederland terugloopt, werd het Nationaal Bossenfonds opgericht door SBB, Trees for Travel en Stichting Nationale Boomfeestdag. Men wil extra bossen aanplanten voor meer natuur, recreatie, zuurstofproductie en opname van het broeikasgas CO2. Bedrijven worden gestimuleerd geld te doneren voor meer aanplant. Dit streven komt ten goede aan de biodiversiteit.

Kwestbare natuur

Stichting Het Drentse Landschap heeft in maart veel exoten in het Spaarbankbos gekapt. Op een geplastificeerd stencil aan een boom legt de stichting uit dat het gaat om dunning. Bomen die blijven staan, profiteren van meer ruimte en licht. Landelijk, maar ook in Drenthe, ging Natuurmo-

numenten nogal tekeer in bossen en singels. De protesten van leden waren niet van de lucht. De voorlichter klom in de pen en schreef een lange reeks verklaringen op internet. Kwestbare natuur moet ruimte krijgen, dus bomen die daar staan moeten weg. Voormalig productiebos moet worden omgevormd tot natuurlijk bos. Dat verhoogt de biodiversiteit. De veiligheid van wandelaars en fietsers moet worden gegarandeerd op plekken waar bomen een bedreiging vormen. Natuurmonumenten stopte na protesten met kappen en bood haar leden excuses aan, bang dat de ergernis zou leiden tot opzegging van het lidmaatschap. Natuurmonumenten: 'Wij kiezen voor een pas op de plaats. We gaan opnieuw in gesprek met onze achterban over onze omgang

Vooroorlogse poster. SBB ©

met bosbeheer en bomenkap! Soms (of meestal) helpt protesteren niets. Dat ondervonden mensen in Frederiksoord die protesteerden tegen kap in 'hun' Sterrebos. De kap ging gewoon door. Wie

ondanks dat toch wil protesteren, kan terecht op www.bomenkapmeldpunt.nl. De laatste jaren gebeurde dat vooral tijdens de kap van houtsingels en -wallen, waardevolle elementen in ons landschap. Maar toch verdwenen deze voor boeren hinderlijke stukken natuur. De vooroorlogse poster zegt: Breidt uw bosch bezet uit! Maar het toenmalige SBB zegt meteen daarna: Verhoogt de opbrengst daarvan! En zowaar staat op de ouderwetse poster een tip voor Nijstad: Vermijd roekeelozes vellingen en herplant, waar ge velt.

Hero Moorlag ©

Nieuwe veldgids voor determineren van zweefvliegen

Toen ik ruim veertig jaar geleden de eerste stappen zette op het vakgebied van de entomologie, de insectenkunde, was er één groep die er voor mij direct uitsprong. Dat waren niet dagvlinders of libellen, die door veel jonge natuurvrienden werden bestudeerd. Nee, mijn oog viel op zweefvliegen. Toen nog een redelijk onbekende groep insecten, waarvan maar weinig toegankelijke determinatiewerkes beschikbaar waren. Ik begon met de Zweefvliegtabel van de Jeugdbonduitgeverij (NIN, CIN en KIN), geschreven door Volkert van der Goot. Voor beginners een handzame sleutel, waarmee je zo'n 175 soorten op naam kon brengen. Natuurlijk stond deze tabel vol met technische termen en werden uitsluitend wetenschappelijk soortnamen gebruikt. Met goede steun in de rug van natuurvrienden lukte het mij om het eerste seizoen maar liefst vijftig soorten te determineren. Al snel bleek ook dat het leren van de wetenschappelijke namen geen belemmering was. Dat kon ook niet anders, want Nederlandse

Pendelzweefvlieg op pimpernel.

Hero Moorlag ©

namen waren er nog niet voor al die mooie vliegen.

Stilstaan in de lucht

Wat maakt zweefvliegen nu zo boeiend? Het is belangrijk te weten dat je zweefvliegen overal tegenkomt. In je eigen stadstuin, in het park, langs weghermen of in beschaduwde bossen. Overal leven ze. De naam zweefvlieg zegt iets

over hun gedrag. Ze kunnen namelijk stilstaan in de lucht. Je herkent dat wel. Op een warme voorzomerochtend staat daar ineens een bijachtige vlieg doodstil boven de bloemen te zweven. Het volgende moment schiet hij weg, achterna gezeten door een soortgenoot. Dat is de Grote narcisvlieg (Merodon equestris). Dat gedrag herhaalt zich dan gedurende de hele dag.

Als straaljagers schieten de vliegen door je tuin. En telkens staan ze even doodstil in de lucht.

Ook de bouw van zweefvliegen valt op. Ze hebben één paar vleugels met duidelijke aders. Hun lijfje is vaak opvallend gekleurd. Sommige soorten lijken op bijen, andere op wespen en weer andere soorten zien er uit als hommels. Ook het formaat is zeer variabel. De kleinste is 4 à 5 mm, het 'Krieltje', de grootste, de 'Fophoornaar', kan 27 mm groot worden! Met een groot vliegennet kan je zweefvliegen goed vangen. Daarbij is het aardig om te weten dat je ze gewoon levend kan determineren. Want zweefvliegen steken niet! Fotograferen met een goede macro lens is natuurlijk ook mogelijk. Met de nieuwe 'Veldgids Zweefvliegen', van Sander Bot en Frank van de Meutter, uitgegeven bij de KNNV, kan je alle 384 Nederlandse en Belgische zweefvliegen vrij snel op naam brengen.

Hans Kruk, boswachter Staatsbosbeheer